

ΒΥΖΑΝΤΙΝΕΣ ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΕΣ

ΤΟΥ PAUL ADAM

Η ΕΥΣΕΒΕΣΤΑΤΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΡΑ ΕΙΡΗΝΗ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Χωρίς να χάνη τότε στιγμή, σκόρπισε τούς κατασκόπους και κοιμηθών μέσα στα σπίτια τους, είχαν στήσει σκηνές στη μέση τών κήπων. 'Η αυτοκράτειρα είχε καταφέρει κι' αυτή σ' ένα πύργο του προαστίου 'Αγιος Μαρίας, και άκουγε τούς συμβούλους της να της λένε ότι ο γιουός της δεν ήταν προωρισμένος από το Θεό να γίνει αυτοκράτορας και ότι θα συμφορωνόταν με τή θέληση του Κυρίου, αν οικειοποιείτο ή ίδια το θρόνο και τήν εξουσία.

'Ακριβώς έκείνες τις ημέρες, τρομεροί σεισμοί άναστατώναν το έδαφος του Βυζαντίου. Οι κάτοικοι, μη τολμώντες πειά να κοιμηθούν μέσα στα σπίτια τους, είχαν στήσει σκηνές στη μέση τών κήπων. 'Η αυτοκράτειρα είχε καταφέρει κι' αυτή σ' ένα πύργο του προαστίου 'Αγιος Μαρίας, και άκουγε τούς συμβούλους της να της λένε ότι ο γιουός της δεν ήταν προωρισμένος από το Θεό να γίνει αυτοκράτορας και ότι θα συμφορωνόταν με τή θέληση του Κυρίου, αν οικειοποιείτο ή ίδια το θρόνο και τήν εξουσία.

'Εξαργα τότε, έπαύθη από συζήτηση αυτή, έφτασε ο Σαυραράκιος, ο οποίος διηγήθηκε πώς τα σχέδια αυτά της αυτοκράτειρας, που είχαν αρχίσει να γίνονται γνωστά, είχαν γίνει άφορμή να οργανωθεί μέσα στο παλάτι μία επανάσταση, που θα ξεστόμισε από στιγμή σε στιγμή.

'Αμέσως, ή αυτοκράτειρα δεν έχασε τον καιρό της. 'Ανέθεσε στο Σαυραράκιο να κανονίσει τή στάση του πριν ακόμα έκδηλωθεί. Τότε ο πονηρός έκείνος ύπουργός διάταξε τούς ίδιους αξιωματούχους που ήξερε πως συμμετείχαν στη συνομωσία, να συλλάβουν τόν αυτοκράτορα και τούς πατερίκιους. 'Εκείνοι ύπάκουσαν άπό φόβο.

'Η Ειρήνη έδειξε τότε μεγάλη όργη. Δεν φαναζόταν, ποτέ πως θα οργανωνόταν επανάσταση εναντίον της και θεωρούσε τόν έαυτό της σύγουρο για πολλά χρόνια, χωρίς στην άβρανεα του Κωνσταντινού.

'Η μανία της χτύπησε έν, πρώτους τούς συμβούλους του γιουό της. Φαντάστηκε ότι αυτοί τά είχαν οργανώσει όλα χωρίς τή θέλησή του. Διάταξε να τούς μαστιγιώσουν και να τούς ταπεινώσουν με χιλίους δύο τρόπους και στο τέλος τούς έξέδρισε στη Σικελία, στών τόπο δηλαδή όπου σκόπευαν να εξορίσουν τήν ίδια.

Μά όταν έμαθε ότι κι ο γιουός της είχε άναμιχθή ενεργώς στη συνομωσία, δεν τόν λυπήθηκε καθόλου.

'Από έκείνη τη στιγμή, έπαψε να τόν θεωρή για παιδί της. 'Η φιλοδοξία κατέπιε κάθε μητρικό άσθημα. 'Ο Κωνσταντίνος δεν ήταν πειά το παιδί της, αλλά ο επικίνδυνος αντίπαλος που μπορούσε να της αρπάξει τήν εξουσία.

Διάταξε λοιπόν και μαστιγιώσαν και το νεαρό αυτοκράτορα μέσα στη φυλακή, κι' έπειτα τόν φυλάκισε σε μία κάμαρη με τέτοια άστυρη έπίθλεψη, ώστε κανένας δεν μπορούσε να τόν δει.

Και για ν' άποβείλει στο λαό ότι αυτό ήταν το θέλημα του Θεού, πήγε με μεγάλη πομπή στην 'Αγία Σοφία για να ευχαριστήσει το Σωτήρα που τήν προστάτευσε εναντίον τών δολοπλοκίων του γιουό της. 'Ο λαός τήν έπευφήμησε, καθώς διόχιζε τούς δρόμους του Βυζαντίου έπάνω στο άρμα της, σκορπίζοντας γύρω της χρυσά νομίσματα.

'Η Ειρήνη σκέφτηκε τότε ότι είχε φτάσει πειά ο καιρός για να παραμερήσει όριστικά τόν Περιφορογένητο και να οικειοποιηθί μόνη της τήν εξουσία. 'Επιφυλάχτηκε λοιπόν τής έκπληξης που είχε προκαλέσει στην αυτοκρατορία ή άποκάλυψη της συνομωσίας και διάταξε τά στρατεύματα να δώσουν ένα νέο όρκο, διά τού οποίου θα δήλωναν ότι δεν θ' άνεγόντουσαν να βασιλεύσει ο Κωνσταντίνος έφόσον θα ζούσε ή Ειρήνη. 'Ετσι ή λεγεώνας του Βυζαντίου τήν άνακήρυξαν μόνη βασίλισσα και μόνη αξία να έχη τόν τίτλο αυτό.

Συγχρόνος πλήθη μοναχών ορκιστήκαν στα πέπρατα της αυτοκρατορίας, διαδίδοντας ότι ο Θεός μονάχα τήν Ειρήνη προώριζε να διευθύνη τά πεπρωμένα του λαού της.

Τό πλήθος, θαυμάζοντας τήν ένεργητικότητα της, θαυμάζοντας τή γενναιοδωρία της, βλέποντας τόν αυτοκράτορα φυλακισμένο, τούς φίλους του εις τήν έξορία, άνίκαιους να κάνουν το παραμικρό, στράφηκε προς αυτήν τήν προσωποπoία της δυνάμεως και ώρκίστηκε μ' ένθουσιασμό να μην ύπακούη παρά μόνο σ' αυτή.

'Η Ειρήνη νόμιζε πως ήταν πειά σύγουρη για τήν εξουσία κι' άρχισε να ετοιμάζει ένα στόλο για να τόν εξασπείλη εναντίον τών Σαρακηνών, που είχαν επιδράσει κατά της Κύπρου. Συγχρόνος έστειλε αξιωματούχους σ' όλες τις έπαρχίες για να διατάξουν τή διαγραφή του νόμισματος του Κωνσταντινού από τά δημόσια έγγραφα. Μά, παρ' όλ' αυτά, δεν άργησε να δημιοιργηθί μία μεγάλη αντίδραση κατά της Ειρήνης. Τής έγραψαν μέλιστα από διάφορα μέρη της χώρας, αιτιώνοντας τήν να διαπαυδαγωγήσει τόν αυτοκράτορα, να τόν φωτίσει, να τόν μάθει να βασιλεύει και όχι να τόν ύποκαταστήσει στο θρόνο.

'Μοναχά τόν Κωνσταντίνο ο Θεός ώρισε κύριό μας, της έγραψαν.

Μά ή Ειρήνη δεν ύποχωρούσε. Κι' εξακολουθούσε να στέλνει αξιωματούχους στις έπαρχίες και στα στρατεύματα, για να εξασφαλίσουν τήν άφοσίωσή τους. Μεταξύ αυτών ήταν και ο 'Αλέξιος, αξιωματούχος της φρουράς της, ο οποίος έστάλη στα στρατεύματά της 'Αρμενίας. 'Όταν τέλος ο 'Αλέξιος έφτασε εκεί, άντελήφθη ότι ο στρατός διέκειτο δυσμενέστατα προς τήν Ειρήνη κι' ότι δεν θα κατόρθωνε να πετύχη τίποτε. Μία ξαφνική φιλοδοξία τόν κυριέωσε τότε κι' άπεφάσισε να ήγηθί της επανάστασης που προέτοιμαζόταν, με τήν έλπιβα ότι οι στρατιώτες θα τόν ανέβασαν στην εξουσία. Και δεν, έδισατε να προδώσει τήν αυτοκράτειρα.

-'Ηρθα, ειπε, να σας πληροφορήσω για το ντόπιασμα της αυτοκρατορίας μας. Μία γυναικία φυλάκισε τόν αυτοκράτορα μας και άρπαξε το θρόνο. Οι θησαυροί τών άνακτόρων της χρησιμοποιήσαν για να διαφθείλει τούς αλκόλους και το στρατό. Πρέπει να επαναστατήσετε εναντίον της.

Μά οι άρχηγοί τών λεγεώνων, προσηγοι και άνθρωποι, άρνήθηκαν να επαναστατήσουν. Οι στρατιώτες όμως που τούς έρέθιζε διαρκώς ο 'Αλέξιος, δεν άργησαν, να έξεγερθού, και να δέσουν τούς άρχηγούς των. Και όταν έγινε γνωστό ότι ο στόλος του Βυζαντίου είχε νικήθί από τούς Σαρακηνούς, ή επανάσταση έπεξετάθη και στις λεγεώνες της Βιθυνίας και της Καππαδοκίας.

'Ο 'Αλέξιος ανέλαβε τήν άρχηγία της επανάστασης κι' έβάδισε εναντίον της πρωτεύουσας, ακολουθούμενος άπ' όλη τήν στρατιά της 'Ασίας, της οποίας ή έμπροσφυλακής άνήγγειλαν ότι δσοι τολμούσαν να προβάλλουν αντίσταση, θα έτιμωρούντο άλάττητα.

'Η Ειρήνη ειπε τότε να τήν εγκαταλείψουν όλοι. Στο παλάτι, οι ένδοιοι της, ζετρελλάμενοι άπ' τόν τρόμο, δεν είχαν πειά καμιά συμβουλή να της δώσουν.

Οι ύπουργοί της Σαυραράκιος και 'Αέτιος έκαίγαν τά ένοχοποιητικά έγγραφα και συμβούλευαν τήν Ειρήνη ν' άνακαλήσει στο θρόνο τόν Κωνσταντίνο. Μά έκείνη, έπίμονη και τρομερή, δεν ήθελε να τούς άκούσει. Μέσα στα διαειρομιάτα της, περιφρόταν μισανόμηνη, έξαλλη, λέγοντας πως θα έξεδικείτο τούς ήλιθίους στρατιώτες που τήν είχαν προδώσει.

Τό στρατιωτικό τέρας, που τόσες φορές το είχε πολεμήσει και το είχε σωριάσει κάτω, έσανεγενιώταν άκριβώς τώρα που νόμιζε πως το είχε εκμηδενίσει όριστικά.

Μά μέσα στην παραφορά της, σαν έξεμνη γυναίκα που ήταν, ή Ειρήνη κατάλαβε ότι έπρεπε να παραδοθί κι' ότι έπρεπε να θυσιάσει όλες τις μακροχρόνιες προσπάθειές της.

'Αποφασιστικά λοιπόν τότε πήγε και βρήκε το γιουό της στη φυλακή, στην οποία τόν είχε κλείσει και, διατηρώντας όλη τήν περηφάνια της και τήν άξιοπρέπεια της, του έξήγησε τήν κατάσταση.

('Ακολουθεί)

Βυζαντινός αυτοκράτορας (Εικόν από Βυζαντινό χειρόγραφο)